

POSTANOWIENIE

Dnia 2 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 2 lipca 2020 r. na posiedzeniu
w sprawie **P. M.**

skazanego za czyn z art. 197 § 3 pkt 3 k.k. i in.
kwestii przyjęcia wniosku skazanego o wznowienie postępowania zakończonego
prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 26 listopada 2019 r., sygn. akt II AKa (...)
zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Z.
z dnia 8 listopada 2018 r., sygn. akt II K (...)
na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.

postanowił

**odmówić przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania wobec
jego oczywistej bezzasadności.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Z. z dnia 8 listopada 2018 r., sygn. akt II K (...) P. M. został uznany za winnego przestępstwa z art. 197 § 3 pkt 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k. popełnionego w okresie od 6 marca 2009 r. do lipca 2013 r., za które wymierzono mu karę pozbawienia wolności w rozmiarze 5 lat i 6 miesięcy. Tymże wyrokiem P.M. został również skazany za dwa przestępstwa z art. 197 § 3 pkt 3 k.k. popełnione od 1 do 3 września 2015 r. i 1 listopada 2015 r. w warunkach ciągu przestępstw, za które wymierzono mu karę 4 lat pozbawienia wolności. Na podstawie art. 91 § 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. skazanemu wymierzono karę łączną 6 lat

pozbawienia wolności. Wyrok zawiera również rozstrzygnięcia dotyczące środka karnego, środka kompensacyjnego, zaliczenia na poczet kary pozbawienia wolności okresu tymczasowego aresztowania oraz kosztów procesu. Po rozpoznaniu apelacji wywiedzionych od tego orzeczenia przez obrońcę, pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej oraz oskarżyciela publicznego Sąd Apelacyjny w (...), wyrokiem z dnia 26 listopada 2019 r., sygn. akt II AKa (...), zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że podwyższył wymiar kary orzeczonej za przestępstwo z art. 197 § 3 pkt 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k. do 7 lat pozbawienia wolności, a wymiar kary łącznej do 8 lat pozbawienia wolności. W pozostałym zakresie sąd odwoławczy zaskarżony wyrok utrzymał w mocy i orzekł o kosztach procesu.

Pismem z dnia 27 stycznia 2020 r., doprecyzowanym pismem z dnia 18 lutego 2020 r., skazany P. M. , powołując się na trudną sytuacją materialną wywołaną pozbawieniem wolności, brakiem dochodów i środków finansowych, zwrócił się o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu, który jest mu potrzebny do ponownego rozpoznania sprawy II K (...), ponieważ ze swoją żoną M. M. pozyskali nowe dowody w sprawie, „które mogą mieć duży wpływ na wyrok, który zapadł”.

Zarządzeniem Przewodniczącego Wydziału V Izby Karnej Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2020 r., wezwano skazanego do złożenia w terminie 7 dni „informacji, jakie to nowe okoliczności (nieznane w zakończonym prawomocnym postępowaniu) mają stanowić podstawę wniosku o wznowienie postępowania” pod rygorem skierowania sprawy na posiedzenie w trybie art. 545 § 3 k.p.k. w przedmiocie odmowy przyjęcia wniosku.

Pismem z dnia 20 marca 2020 r. skazany poinformował, że jego wniosek jest konsekwencją tego, że w postępowaniu, w którym zapadł wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) II AKa (...), nie zostały przekazane wszystkie dowody. W uzasadnieniu tego pisma podał, że podczas dochodzenia w sprawie nie zostały zabezpieczone dowody, które świadczyły o jego niewinności, tj.:

- screeny z konta f., które wysłał do Ministerstwa Sprawiedliwości, w momencie gdy został oskarżony był aktywny na koncie na f. i pisał z A. D. , P. D. , N. nazwiska nie zna,

- nie został sprawdzony komputer (IP), a na tej podstawie można dowieść, że w tym czasie był zalogowany, wspominał o tym swojemu byłemu adwokatowi,
- nie zostały przesłuchane osoby, z którymi przeprowadzał rozmowę na koncie f., te osoby mogłyby dowieść jego niewinności, ponieważ również były zalogowane na f..

Na prośbę skazanego żona skazanego przedłożyła wydruki komputerowe odzwierciedlające aktywność skazanego na f. w dniu 1 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Z treści wniosku o wznowienie postępowania wynika jego oczywista bezzasadność, uzasadniająca odmowę przyjęcia tego wniosku bez wzywania do usunięcia braków formalnych (art. 545 § 3 k.p.k.).

Na wstępie przypomnieć wypada, że instytucja wznowienia postępowania należy do kręgu nadzwyczajnych środków zaskarżenia, których procesowe uruchomienie może nastąpić wyłącznie na podstawie przesłanek ściśle określonych w ustawie (art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k., art. 540b k.p.k., art. 542 § 3 k.p.k.).

W art. 545 § 3 k.p.k. ustawodawca nałożył na sąd wznowieniowy obowiązek dokonywania kontroli wniosku o wznowienie postępowania przez pryzmat jego ewentualnej oczywistej bezzasadności. Powyższy przepis wskazuje, że sąd odmawia przyjęcia wniosku nie pochodzącego od prokuratora, adwokata, radcy prawnego i radcy Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku, w szczególności odwołującego się do okoliczności, które były już rozpoznawane w postępowaniu o wznowienie postępowania, wynika jego oczywista bezzasadność. Katalog przyczyn, których zaistnienie może skutkować uznaniem wniosku za oczywiście bezzasadny ma zatem - na co wyraźnie wskazuje użyty na gruncie art. 545 § 3 k.p.k. zwrot „w szczególności” - charakter otwarty. Oczywista bezzasadność wniosku może wynikać m.in. z faktu, że oparto go na podstawach, które nie są przewidziane w ustawie albo być konsekwencją niewskazania we wniosku jakichkolwiek podstaw wznowieniowych. Na równi z ostatnio przywołanym przykładem, należy również traktować sytuację, w której odwołanie się do określonej podstawy wznowieniowej ogranicza się jedynie do formalnego jej przywołania, bez wskazywania, jakie konkretnie okoliczności przemawiają za wznowieniem postępowania, czy też do przytoczenia okoliczności, które w oczywisty sposób nie mieszczą się we

wskazywanej podstawie. Ostatnio wymieniony przypadek zaistniał właśnie na kanwie analizowanej sprawy.

W wezwaniu skierowanym do skazanego, po złożeniu prośby o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu, w celu opracowania wniosku o wznowienie postępowania, skazany został zobowiązany do wskazania „informacji, jakie to nowe okoliczności (nieznane w zakończonym prawomocnym postępowaniu) mają stanowić podstawę wniosku o wznowienie postępowania”.

W odpowiedzi na to wezwanie, skazany przywołał wyeksponowane wyżej informacje o dowodach, które nie zostały przeprowadzone w postępowaniu objętym wnioskiem o wznowienie, a które – w jego ocenie - świadczą o jego niewinności. W ślad za tą odpowiedzią żona skazanego przedłożyła do akt sprawy ww. wydruki. Rzecz jednak w tym, że ani przekazana przez wnioskodawcę informacja, ani załączone do niej dokumenty nie wskazują, by zaktualizowała się którakolwiek z podstaw wznowieniowych, w tym także podstawa propter nova. Zgodnie z treścią art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. postępowanie sądowe zakończone prawomocnym orzeczeniem wznowia się, jeżeli po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody wskazujące na to, że: a) skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze, b) skazano go za przestępstwo zagrożone karą surowszą albo nie uwzględniono okoliczności zobowiązujących do nadzwyczajnego złagodzenia kary albo też błędnie przyjęto okoliczności wpływające na nadzwyczajne obostrzenie kary, c) sąd umorzył lub warunkowo umorzył postępowanie karne, błędnie przyjmując popełnienie przez oskarżonego zarzucanego mu czynu. Po zmianach wprowadzonych do treści przywołanej regulacji na mocy noweli z dnia 27 września 2013 r. (Dz. U. z 2013, poz. 1247 ze zm.), które weszły w życie w dniu 1 lipca 2015 r., podstawą wznowienia mogą być przy tym jedynie takie nowe fakty lub dowody, które w poprzednim postępowaniu nie były znane nie tylko sądowi, ale i stronie. Oznacza to, że jeśli strona miała wiedzę o określonym fakcie lub dowodzie, przed prawomocnym zakończeniem postępowania, nie może, odwołując się do tych faktów lub dowodów, skutecznie żądać wznowienia postępowania na podstawie art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. Strona przywołująca nowe fakty lub dowody powinna zatem wykazać, że nie były one jej znane przed datą uprawomocnienia się orzeczenia.

W analizowanej sprawie skazany nie tylko waloru nowości nie wykazał, ale i wykazać nie mógł, gdyż już sam charakter powoływanych dowodów ewidentnie wskazuje, że skazany miał pełną wiedzę o ich istnieniu w czasie trwania postępowania. Wiedział bowiem, że w dniu 1 listopada 2015 r., bo to właśnie aktywności podjętej w tej dacie, dotyczą przedłożone dokumenty, był aktywny na f.. Nic nie stało zatem na przeszkodzie, by wnioski dowodowe, o których skazany pisze w swoim piśmie z dnia 20 marca 2020 r., zgłosił w toku postępowania, którego wznowienia się domaga. Zwłaszcza, że – co sam wskazał w ww. piśmie – o tym, iż „w danym czasie był zalogowany” wspominał swojemu byłemu adwokatowi.

Już z tej tylko perspektywy przedłożony przez skazanego wniosek musi być zatem oceniony jako oczywiście bezzasadny.

W tej sytuacji, jedynie na marginesie należy zauważyć, że dowody, których przeprowadzenia skazany się domaga, w żaden sposób nie podważają ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę wydanego wobec niego wyroku skazującego. Czyn przypisany skazanemu w punkcie 2 tiret drugie wyroku Sądu Okręgowego z dnia 8 listopada 2018 r., sygn. akt K (...), P. M. popełnił bowiem w domu, a wynikający z przedłożonych dokumentów czas aktywności na f. w żaden sposób nie wyklucza tego, by skazany nie mógł dopuścić się tego przestępstwa. Warto przy tym wskazać, że pokrzywdzona, podczas przesłuchania w dnia 16 grudnia 2015 r., zeznała, że w dniu 1 listopada 2015 r. jej brat „siedział” przy komputerze, z którego korzystał zarówno bezpośrednio przed tym, jak ją zgwałcił, jak i bezpośrednio potem (k. 127 – 128). Wznowienie postępowania, na podstawie art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k., może zaś nastąpić natomiast tylko wtedy, gdy treść nowego dowodu lub faktu konfrontowana z pozostałym materiałem, który był podstawą dowodową kwestionowanego rozstrzygnięcia, wskazuje na duże prawdopodobieństwo, że wystąpiła jedna z okoliczności, o których mowa w art. 540 § 1 pkt 2 lit. a – c.

Powoływane przez skazanego dowody w sposób oczywisty na takie prawdopodobieństwo nie wskazują.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.

